

Köszöntjük a XLV. Országos Honismereti Akadémiát

Sárospatak, 2017. július 2–7.

Polgármesteri köszöntő

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Sárospatak Város Önkormányzata és lakossága nevében köszöntöm Önöket a „szabadság ősi földjén”. Városunk az utóbbi évszázadok során a vallástörténelem, az irodalom, a politika, az oktatás, a kultúra és nemzeti értékek mentén is meghatározó szerepet töltött be a magyarság életében. Az őskorig visszanyúló történelmünk gazdag és szerteágazó, akár csak a hazánkban egyedi értékeket képviselő honismeret, amely feltárja a múltat, erőt és tartást adva valamennyiünknek a jövőhöz.

Öröm és egyben sorsszerű is, hogy az akadémia helyének Sárospatakot választották. Azt a várost, amely Árpád-házi Szent Erzsébet szülővárosaként zarándokhely. A Rákócziak nyomán történelmi emlékhely. A ma már feltárt állapotában látható I. Rákóczi György ágyúöntő műhelye a város harci készségéről tanúskodik. A sárospataki Rákóczi-vár hazánk történelmében a szabadságtudat szimbóluma. Falai és szobái, például a „Sub Rosa” terem, a Wesselényi-féle összeesküvés során lett történelmi döntés helyszíne. A nemzeti összefogás és a hadsereg megerősítése céljából II. Rákóczi Ferenc az utolsó kuruc országos gyűlést tartotta városunkban. A Rákóczi-örökségnek kiemelt bázisaként részesévé vált mindennapjainknak azzal is, hogy az ötszázforintos bankjegy hátulján a sárospataki vár látható.

A nagy múltú intézmények között található a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma. Ez az iskola az ország egyik legrégebben fennálló oktatási intézménye, 1531-ben, a reformáció szellemében alapította Perényi Péter. Az évszázadok során itt tanult Bessenyei György, Bethlen Miklós, Erdélyi János, Fáy András, Gárdonyi Géza, Kossuth Lajos, Móricz Zsigmond, Rákóczi György vagy éppen Tompa Mihály. A hazafiak mind a pataki értékek mentén lettek meghatározó szereplői nemzetünknek. Az oktatási intézmény a *Magyar Cambridge* néven is ismert volt, hiszen itt lehetett elsőként angol nyelvű diplomát szerezni az országban.

1650 és 1654 között a városban élt és tanított Comenius, aki nélkül a modern kori oktatás nem létezne, módszertana és eszmeisége meghaladta a korát. A mai Eszterházy Károly Egyetem részeként működő Comenius Campus elismert intézménye a pedagógusképzésnek. Szomszédjában a világhírű Makovecz Imre által tervezett épület, A Művelődés Háza található. Emberarcú épületként az első volt, amelyben a *Kossuth-* és *Ybl-díjas* építész álmai valósultak meg és tették őt nemzetközi szinten is ismertté. A mester keze nyomát számos belvárosi lakóépület őrzi, sőt, még termálfürdő fogadó és kiszolgáló épületei is Makovecz Imre örökségét erősítik.

Természeti adottsága a városnak, hogy folyó szeli ketté. A Bodrog költők, írók, festők kedvenc témájaként, műsájaként csendesen vált részévé a mindennapoknak. A város közelében található meyer-hegyi tengerszem a kortörténelem része, Európa-szerte innen kerültek ki a malomkövek. Ma kedvelt kirándulóhely.

A ma embere tudhatja, az UNESCO által elismert világörökségi helyszínre érkezik. A legenda szerint az Oremus-dűlő szőlőit az időjárás miatt csak késve tudták szüretelni, a már

nemes rothadásnak indult gyümölcsből született meg az aszúbor, amit elsőként Lorántffy Zsuzsanna kóstolhatott. A tokaji aszút még XV. Lajos francia király is a következőkkel adta át a szeretőjének, Madame de Pompadurnak: „*Ez a királyok bora és a borok királya.*” A magyar nemzeti *Himnuszban* a költő Kölcsey Ferenc felsorolja a legértékesebb ajándékokat, amelyekkel Isten megáldotta az országot. Ide tartozik Tokaj bora is: „*Tokaj szőlőveszein nektárt csepegtetél.*”

Sárospatak a város, ahonnan az évszázadok során új kezdeményezések indultak útjukra, nemes ifjak tanultak itt vagy itt-tartózkodásuk alkalmával szereztek olyan benyomásokat, hogy később hazánk történelmének meghatározó szereplői lettek. Bízom abban, hogy mindazok, akik városunkba látogatnak, megérik és megtapasztalják a mindent átható nemzeti és kulturális örökséget.

Sárospatak hazánk meghatározó kisvárosaként a nemzet erősödését szolgálva büszke házigazdája a honismereti akadémiának!

Kívánom, hogy Önök, az akadémia résztvevői tartalmas és hasznos tanácskozáson vegyenek részt! Bátran javaslom Sárospatakot egy későbbi időpontban is családi, baráti látogatások helyszínéül, hiszen a „*szabadság ősi földjén*” egyszer mindenkinek járnia kell!

Aros János
polgármester
Sárospatak

HÍREK

Felavatták IV. Károly mellszobrát. Kültéri mellszobor idézi IV. Károly utolsó magyar király alakját a budapesti Városháza parkban, a műalkotást Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Schmidt Mária történész, a Terror Háza Múzeum főigazgatója és Habsburg György, az uralkodó unokája avatta fel 2016. november 28-án. Semjén Zsolt beszédében kitért rá: szerencsésebb lett volna rögtön a király boldoggá avatásakor (2004. október 3.) a szobor felállítása, vagy még előtte, ezzel is jelezve a nemzet tiszteletét. Ugyanakkor megkoronázásának századik évfordulóján mindenképpen méltó, hogy ezt az adósságot leróják – mondta. (A portugálok ezt idejében megtették: 2005-ben avatták fel IV. Károly egész alakos szobrát a Madeira fővárosa, Funchal mellett található Monte faluban, a király sírhelyénél.) Habsburg György, az uralkodó unokája arról beszélt, hogy nagyapja katona volt szívvel-lélekkel, a Monarchiát szolgálta, s egyetlen államfőként a frontra ment, nem félt a veszélytől. IV. Károly életét felidézve kiemelte: az első pillanattól mindent megpróbált megtenni a békéért, a háború lezárásáért. Kitért arra is, hogy számos szociális intézkedést vezetett be, az első szociális minisztérium létrehozása az ő nevéhez fűződik. A szobor felállítása nagy megtiszteltetés a családnak – mondta, és köszönetét fejezte ki. A mellszobor Juha Richárd alkotása. (MTI)